

BERIÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES*

Czetz János

(1822. június 6. Gidófalva–1904. október 6. Buenos Aires, Argentína)

Czetz János nevét az 1848–49-es szabadságharc erdélyi hadjárata tette ismertté minden magyar számára. Az erdélyi hadsereg megszervezése és több győzelme kapcsolódik a nevéhez. Mit tudunk Czetz Jánosról?

Életének nyolcvan éve öt élesen elkülöníthető szakaszra oszlik.

1. TANULÓ ÉVEK

Édesapja, **Czetz István** örmény származású volt. Kisbirtokos katonatisztként századosi rangfokozatban működött. Korán meghalt, 1827-ben árván hagyva ötéves gyermekét. A kézdivásárhelyi katonai nevelőintézet a katonatiszt fiát kellő szívességgel fogadta. Czetz János 1834-től itt tanult. 1843-ban gróf **Haller László** ezredes segítségével beiratkozott a bécsújhelyi katonai akadémiára. (Valaha **Bolyai János** is itt tanult.) Igen magas színvonalon folyt itt az oktatás. Ennek eredményességére bizonyosság az a tény, hogy diákjai közül Czetz János 26 évesen, **Klapka György** 29 évesen, **Görgey Artúr** és **Leiningen Westerburg Károly** 30 évesen tábornok lett. Latint, németet, földrajzot, földmérést tanultak a növendékek. A német oktatási nyelv mellett kötelezően választhattak a francia, a magyar és az olasz nyelv tanulása között. Czetz a francia nyelvet választotta. Ezt a későbbiekben igen jól tudta hasznosítani. Hősünk évfolyamelsőként végezte az akadémiát.

KORAI MUNKÁK – A „MAGYAR HADNYELVTAN”

1841-től a Bécsi Katonai Térképészeti Intézetnél dolgozott, ennek később nagy hasznát látta – 1842-től hadnagyi rangfokozatban a császári és királyi 62. gyalogezredben szolgált. Itt kapta a megbízást arra, hogy fordítsa le németre **Fényes Elek**: „Magyarország Statisztikája” című könyvét. Nyelvészeti munkásságát más téren is kifejtette. Ebben az időszakban állította össze „Magyar Hadnyelvtan”-át. Már a címben megjelölte, hogy az „a császári királyi osztriai hadsereg tisztjei számára” készült. Nem csekély merészség és vállalkozó kedv kellett ennek az ötletének a megvalósítására, hiszen minden előzmény nélkül készült el a műve. Megfigyelőkészségét, helyzetfelismerő képességét dicséri, hogy észrevette ennek a munkának a szükségességét. A katonatisztek

* 1072 Budapest, Király utca 27.

zöme ugyanis osztrák volt, német anyanyelvű, az egyszerű közkatonák pedig mind magyarok. Nem értették meg egymás szavát. Ezen a kellemetlenségen segített Czetz műve. Bár a szótár magán viseli a szerző gyakorlatlanságának nyomait, egyenetlenségei ellenére fontos és jeles szerepet töltött be. A Magyar Tudományos Akadémia később tárgyalta Czetz János felvételét tagjai sorába nyelvészeti tevékenysége elismeréseképpen. Erre ugyan mégsem került sor, de munkája jelentőségére már ez a tény is rávilágít.

Az ifjú hadnagy egyformán jól ismeri a német és a magyar nyelvet. A szakkifejezéseket ugyancsak tudja a hadászatban. Ezek a képességei valóban jó kiindulást adtak a Hadnyelvtan megírására. Ennek a sajátos című könyvecskének melléklete a hatvannégy oldalas magyar–német és német–magyar zsebszótár. A kor szokásának megfelelően a német szavakat gót írásmóddal jelöli. A kifejezéseket lehetőleg „bokrosítja”, csak hogy egy-egy „bokorba” igen távoli rokon, sőt ma már ki sem bogozzható kapcsolatban álló szavakat is bevon.

Álljon itt példaként a „folyam” szócikk! „*Sebes folyóvíz, a víz mentébe közeledni, víz ellenébe úszni.*” A „dob” címszó alatt még változatosabb kifejezéssort ad a szerző. „*Dobolni, dobni verni, a dobszót követni, nagydob. Dobbór, dobkötél, dobjel, egygyesjel, kettősjel, fél, egész, összehívó, kolomp, riadás (ébresztő), gyűlzej, pihenő, imajel, gránát, gyalog, mozgalmi mars, rohanó, felzajló, összehívó (megadó), tűz, templom, sáncz-jel, kihirdető, nyugvó (takarodó), szünetjel, vízmars, halottmars.*”

Látjuk, hogy a bátor katona, a kitűnő hadvezér merészen nekivág minden előzmény nélkül a nehéz feladatnak, fittyet hány a szófaji és egyéb különbségeknek, csak arra törekszik, hogy a valóságban együtt vagy közel előforduló, egymással kapcsolódó fogalmakat együttesen közölje. Ugyan nem lehetett könnyű ennek a szótárnak a használata, de másik hiányában mégiscsak kitűnő szolgálatot tehetett. Még nekünk, kései utódoknak is hasznos gyűjtemény, mert – mint a bemutatott példák is mutatják – több, ma már nem használatos kifejezést is megőrzött az utókor számára, mint pl. a gyűlzej és a halottmars.

A zsebszótárnál is érdekesebb Czetz művének első száztizennégy oldala. Ez voltaképpen a „Hadnyelvtan”. A bevezetésben tisztázza az író, hogy a mű a császári és királyi hadsereg tisztjei számára készült, akik magyarul semmit sem tudtak, de a magyar katonákkal mégis csak magyar nyelven érthettek szót.

„*A hadsereget semmi sem bátorítja oly hatékonyan, mint a Vezér személyes megjelente, kivált, ha ezt saját anyai nyelven meg tudja szólítani*” – magyarázza munkája célját.

A Hadnyelvtan hangtani ismeretekkel kezdődik. Ha valamelyik magyar hangnak nem talál német megfelelőt, akkor francia vagy olasz hanggal magyarázza a kiejtést, mindjárt szópéldával szemléltetve.

A magyar nyelvtani táblázatokot követően ismerteti a levélben és a hivatalokban használatos különféle megszólításokat.

A nyelvtani rész után kerül sor az 1. „szakaszra”. Ez beszélgetéseket tartalmaz. Tizenhárom helyzetet sorol fel, és kimerítő példamondataival ugyancsak hasznos ízelítőt ad korának élő nyelvéből: fegyvergyakorlatnál, az öltözet vizsgálatakor, a szoba vizsgálatakor, beteget meglátogatván, utcán való találkozáskor, szállásrendezéskor, a tisztiszolgával beszélve, közönséges szolgálatbeli kérdések, fenyegetések és intések, a segédtsízt jelentése a parancsórnek, a lószolgával előforduló kifejezések. – Ezek a helyzetek fordulnak elő leggyakrabban a katonai szolgálat során. A példamondatokból kiviláglik Czetz egyénisége. Nevelő célzatú mondtainak egyike: „*Az utszán katonásan, büszkén kell járni*” – írja sajátosan alkalmazva az „utca” szó helyesírását.

A 2. szakasz a parancsokat közli. Különféle parancsok, szolgálatot érdeklődők és feddők találhatók ebben a részben.

A 3. szakasz „Szabállati darabokból” áll, vagyis szabályzati tudnivalókat közöl. A „*czélba lövés, a vallatószej, hadi és rögtön törvényről, a lovas különös kötelességéről, fegyverről*” szól. Ma úgy mondanánk, hogy célbalövésről, kihallgatásról, hadi- és rögtönítelő törvényszékről, valamint a lovasok különös kötelességéről és a fegyverekről tájékoztat.

A 4. szakasz „Hadelveket és szónoklatokat” tartalmaz. Idézeteket sorol fel **Plutarchostól**,

Nagy Sándortól, Brutustól, Montecuccolitól, Napoleontól, Scipiotól és más jeles történeti személyiségektől. Az idézetek bizonyítják Czetz irodalmi műveltségét és ízlését. A beszédek az alkalmak szerint csoportosítja „az ellenség közeledésekor és a háború kitörésekor” elmondandó beszédekre. Itt is számos nevelő célzatú mondat olvasható. Egy sok közül: „Inkább dicsőül meghalni, mintsem szégyennel élni.”

Végül az 5. szakasz hivatalos közlésekből áll. Ezek a Szolgálati jegyzékek.

Czetz úttörő jellegű Hadnyelvtana magán viseli az önállóság, az eredetiség jegyeit. Ilyen munka talán azóta sem készült. Egy a történelmi korszak követelménye hívta életre, és az osztrák tisztek és a magyar katonák között a közlést lehetővé tette.¹

III. A SZABADSÁGHARCBA

1845-ben a brassói katonai kórház élére nevezik ki Czetz Jánost.

1848. július 12-től császári királyi főhadnagy a Magyar Honvédelmi Minisztériumban.² Rangeszinten szépen halad: október 9-én honvédvezérkari százados, október 30-tól őrnagy, november 16-tól a felső-erdélyi hadtest vezérkari főnöke, majd rövid ideig parancsnok. December 30-tól alezredes, 1849. március 29-től ezredes és hadosztályparancsnok. Április 8-án III. osztályú érdemjelet kap, május 8-án tábornok, az Erdélyi Hadsereg ideiglenes parancsnoka, egyben kitüntetik a III. osztályú katonai érdemjellel.³

A pesti nemzetőrséget Czetz János képezte ki. Hadi Főtanodát létesített. Ebben térképészetet, hadászatot és kiadásokat tanított.

1848. október 27-én érkezik Erdélybe. Vezérkari őrnagy. Átlátja a helyzetet ismét: a román paraszt a székely határőrrel került ellentétbe a földfoglalások miatt, amelyeket igyekeztek megakadályozni. Kiadja a felhívást: „Fegyverbe a magyarság védelmére!” 35 ezer székely katona áll talpra rövid időn belül. Czetz János rendszeresen küld jelentéseket a helyzetről a kormány részére. Ezek egyben politikai elemzések. A fiatal erdélyi hadsereg kiképzése az ő érdeme. Részes több neves győzelemnek. Marosvásárhelynél császári győzelem után voltaképpen csak Háromszék megyében folytatódik az ellenállás a császári csapatok ellen. Kolozsvár megkímélése érdekében kivonják a magyar csapatokat a „kincses” városból. (Kolozsvár visszafoglalásakor áldozta életét a hazáért **Mikes Kelemen**. Czetz évfolyamtársa.) Tíz napig volt főparancsnok; **Bem József** mellett harcol Gyulafehérvárott, Vízaknán, Désen.⁴

IV. AZ EMIGRÁCIÓ

IV. Világos után, mint annyian mások a résztvevők közül, ő is elhagyta az országot, és Európa más országaiban: Franciaországban, Svájcban telepedett le. Párizsi tartózkodása során került sor szabadkőművesi felvételére.⁵ Néhány társával: **gróf Teleki Lászlóval** és másokkal lett szabadkőműves. A párizsi „Mont Sinai” páholyba lépett. Párizsi tartózkodása során élénk levelezést folytatott **Klapka Györggyel**. Ezekből a levelekből, amelyeknek legtöbbje még kiadásra vár, világosan kirajzolódik a képzett katona tárgyilagossága. Figyelemmel kísérte **Kossuth Lajos** amerikai útját. Az emigráció megosztottságát szomorúan látta, és igyekezett megbékíteni a vitatkozókat. Különösen elítélte, hogy nyilvánosság előtt támadják egymást az elkeseredett magyar emigránsok. Így ír Klapkához 1852. február 18-án:

„Azonban Lajos még is nagy ember és nagy lélek is – mindenesetre Magyarország utolsó idejéről nemigen könnyen lehet beszélni a nélkül hogy az ember őt meg ne említene. Csak Teleki Laci nagy esze és roppant ügyessége képes egy hosszú levelet írni a Daily Newsbe s Esterházyt lehordván **Batthyányi Lajost** kiemelve – a nélkül, hogy Kossuth Lajosról csak egy szót szövellana. Én meghajlok talentuma előtt.”

Ismételten szó esik leveleiben valamiféle társaságukról – nem lehetetlen, hogy éppen egy magyar szabadkőműves páholyról. 1852. április 22-én például ezt írja:

„Első gondolatom az volt: Bizony baj volt és roppant gyöngeség, hogy társulatunkat felosz-

lattuk.” Nem lehetetlen, hogy itt szabadkőművesi társaságra utal, méghozzá magyarra, amelyet eddig nem ismertünk.⁶

Többek között ugyancsak bizalmas levélben fordult **Pulszky Ferenc**hez 1859. szeptember 12-én.⁷ Elkeseredettsége nőttön-nőtt. Választási lehetősége volt Ausztriában és Amerikában aranyat ásni, esetleg Franciaországban maradni, vagy Buenos Airesbe utazni, felesége szülőhazájába, Argentínába. Ez utóbbit választotta. Utolsó európai levelét idézem. 1860. május 5-én írta Klapka Györgynek, Lisszabonból. A levél szövege a következő: (Kossuth) „*igényelvén mindenkitől föltétlen engedelmességet és feladatainak gyors, pontos és hű végrehajtását – szóval kimondja kereken és magyarul, vagy velem vagy ellenem – válasszatok.*” „Teleki Sándor e levelet az egész idevaló emigrációval, egyenként közölte.”

„Kedves Barátom! Nyolcz nap alatt, az az e folyó hó 13-án »Tyne« nevű angol posta gőzösre szállok családommal s elindulunk az új világba. nem hagyhatom el azonban ezen ó és meglehetősen rothadt Európát, s vele főleg szeretett Magyar hazánkat – a nélkül hogy vissza ne tekintsek egy hosszú, szintannyira sajnos mint dicső múltra. S midőn e múltra ha visszatekintek, mi legkedvesebb emlékül tűnik fel benne s mit mint ép olly ritka kincset viszek magammal, az jó és rossz időkben egyforma, hű és önzéstelen barátságod. Most, midőn szintűgy minden Európai jövőről lemondok s midőn egész ismeretlen új körökbe vetem magamat – ezt őszintén elhiheted és nem láthatsz benne egybet, mint elismerését és pedig szíves hálaadással elismerését ez irántam tanúsított rokonszenvnek.

Köszönet pajtás! Igaz barátságodért, köszönet mindazon jótételekért és mindazon jóakaratóért, mellyel tíz éven át halmoztál – s ha valaha szükséged lenne rám, emlékezz hogy a gőzerő legyőzte a tengert és a távolságot és hogy míg élünk, egy szavadba kerül s barátod kész érted mindent tenni.

És ezek után csak még egyet mondok: ha Olaszhon óta nem írtam, oka az volt, hogy nehezen, igen nehezen szoktam hozzá, azon eszméhez, hogy már le kell mondani Magyarországról s hogy mi ránk nézve legalább: »Nincs többé remény« mint mondja az ének. S ez pedig úgy van! De nem lehetett volna-é másképp? Nem kezdhettünk volna-é valamit? Te akartad – én is – mások is! – Végre mindnyájan vissza vonultunk – nem akarván hasztalanul honfi vért ontani. Ebbe hibáztunk – megvagyok mindinkább róla győződve s ezt örökké bánni fogom. Mais à quoi bon les regrets?

Tehát maradjon!

Az Isten Téged áldjon egészséggel, bőséggel, szerencsével s mindenek fölött gazdag feleséggel – mert hiába, mi már megszoktuk bizonyos úri módon élni s nehezen esik, hidd el nekem, dolgozni olly sok vizsály után!

Ha látod **Károlyinét** vagy írsz neki, mond meg, hogy Európai végső napomban hálával emlékezem irántami jóságira s kérem az eget, adjon neki örömet s meglelégedést.

Kis fiadat csókold meg nevemben – **Vaisznak** nyújtom baráti jobbomat – téged pedig ölel igazlelkű és hű barátod s pajtásod

Czetz János

Buenos Ayresbe címem ez:

South America (via Southampton)

Argentine Confederation

Gl J.F.Czetz

1b 51 Calle Taenari

Buenos Ayres”⁶

AZ ÉLET ALKONYÁN

Buenos Airesben töltötte élete hátralévő éveit. Negyvennégy évig élt még ott. Térképészeti Intézetet és Katonai Akadémiát alapított, és annak első igazgatója lett. Nagy megbecsülésnek örvendett. Utolsó idejében levélben tartotta a kapcsolatot a kolozsvári „Történelmi Lapok” című újsággal. 1902-ben a lap, 6. számában szomorúságát fejezi ki a cikk szerzője, mert Czetz János ereje lankadófélben van és a következő levelet mutatja be:

„Tekintetes **Deáky Albert** úrnak, az »Orsz. Tört. Honvédereklye-múzeum« elnökének. Kolozs-

vártott.” (Deáky Albert nemcsak múzeumi elnökként, hanem jeles szabadkőművesként is közsimert és közszeretetben álló egyéniség volt, a kolozsvári „Unió” páholy alapító főmestere.)

„Igen Tisztelt Elnök Uram!

Személyem iránt oly gyakran tanúsított vonzalma és rólam való megemlékezéséért szívem gyakran Önnél van: ilyen alkalommal mi sem természetesebb, hogy megújulnak emlékezetemben a rég múlt idők emlékei, melyek ama szép óhajt keltik fel bennem, hogy még egyszer édes hazám földjét láthassam és kezet szorítsak mindazokkal, köszönetem kifejezéséért.”

Halála után tervezték, hogy tiszteletére Buenos Aires egyik terén szobrot állítanak. Ez eddig még nem volósult meg.

1990. október 6–12-ig Buenos Airesben Czetz János tiszteletére emlékünnepeket rendeztek. A magyar hősök falánál emléktáblát állítottak fel. Ugyanekkor **Asbóth Sándor** amerikai tábornok és argentinai nagykövet síremlékét is elhelyezték. Mindezt a Buenos Aires-i Magyar Nagykövetség és a Magyar Harcosok Bajtársi Községe szervezte. Az argentin posta alkalmi bélyegzőt bocsátott ki, melyet egy hétig használt.

Szülőfaluja, Gidófalva most tervezi, hogy szobrot állít Czetz János emlékére. Itt az ideje annak, hogy legalább most, a szabadságharc százötvenedik évfordulója alkalmából Magyarország is szobor avatásával emlékezzék meg Czetz Jánosról!

JEGYZETEK

1. Czetz János: Hadnyelvtan. 1844.
2. Bona Gábor: Tábornokok és törzstisztek a szabadságharcban 1848–49. Zrínyi Katonai Kiadó, 1983.
3. Kedves Gyula: Czetz János, a szabadságharc legifjabb tábornoka.
4. Petőfi Sándor: Négy nap dörgött az ágyú Vízakna és Dés között...
5. Arató Frigyes: A szabadkőművesség, Budapest, 1913. 83. oldal.
6. OL R 295, 6. doboz: Czetz Jánosnak Klapka Györgyhöz intézett levelei 129–130. lap.
7. OSZK VIII. 20. Levelestár.

Czetz János

156.940

CZETZ JÁNOS,
a szabadságharc
legifjabb tábornoka

ՅԱՆՈՇ ՑԵՑ

Ազատագրական պայքարի
հայ գործարար

Lisbonne majus 5^{én} 1860

Drága Barátom! Nyolcz nap alatt,
az az e folyó hó 13^{én} Tyne nevű angol
hűste gőzökre szállók családimmal és cin-
dulok az új világra. Nem hagyhatom el
azonban ezen őt és megtehettem rothadt Eu-
ropát, és vele főleg Szeretett Magyar hazán-
kat - a nélkül hogy vizet ne tekintsem egy
kőszű, szintannyira vajnos mint - dió,
miltre. I mindon e miltre vizet tekintve,
mi legkedvesebb emléket tűnik fel benne és
mit mint ép oly rothka kincset vizet magam-
nal, az jó és rossz időkben egyforma, hű és
szívtelen barátság. Most, mindon szintugy
minden Európai jövőről lemondok és mindon egy
immerellen új kőrökbe vetem magamat - ezt
színtén elhíheted és nem láthaty benne egy-
et, mint elismerését és parj szives hálaadás-
át elismerését ez ma'lam danyúsított roth-
dandob.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

A SZÉCHÉNYI

1 ②

123

Ungarische
Militär-Sprachlehre

zum Gebrauche

für Offiziere der k. k. österr. Armee

bearbeitet von

J. F. Csetz,

k. k. Lieutenant im 62-ten Linien-Infanterie-Regiment Ritter von Tursky.

Pesth, 1844.

Druck von Trattner-Károlyi.

MAGYAR
HADNYELVTAN

a' császári királyi

osztiai hadsereg tisztjei számára

írta

Csetz J.,

os. kir. 62-dik számú n. Tursky lovag, gyalog sorozodi hadnagy.

JAMNIGZKY LAJOS
KÖNYVTÁRA.

Pesten, 1844.

Nyomatatta Trattner-Károlyi.

VIII. évfolyam.

Kolozsvár, 1902.

6. szám.

TÖRTÉNELMI LAPOK.

Az orsz. tört. ereklye-muzeum, a honvéd-
erkek és több hazafias egyesület hivatalos
közlönye.Felelős szerkesztő:
KUSZKÓ ISTVÁN
az orsz. tört. ereklye-muzeum igazg. öre.A lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények az orsz. tört. ereklye-muzeum
igazgató öre czimére küldendők.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Széchenyi-tér 20. sz.Előfizetési díjak:
1/4 évre 2 kor., 1/2 évre 4 kor.,
egy évre 8 kor.A m. posta-takarékpénztár claering-
és cheque-forgalmában a kiadóhivatal
száma: 3213

Csetz tábornok búcsuja

hazájától és honfitársaitól.

Elszomorító levelet kaptunk a tengeren túlról. Csetz tábornok írta e levelet. Búcsúzik tőlünk, honfi-
től, búcsúzik szerett hazájától, édes szülőföldjétől.Mikönn sorait szőszerezni közre adjuk, nem adjuk fel a reményt, hogy az isteni gondviselés, mely
gyhatatlan a néha csodákat teremt, vissza adja az öreg tábornok erejét és egészségét annyira bár, hogy
zába való visszatérés nagy útját kibírhassák.

Csetz tábornok és családja.

Dr. Csetz Leon,

ügyvéd.

Csetz Cristina.

Csetz tábornok.

Csetz Celia,

ferjezett Lederer.

Lederer Celia.

Lederer Osváldo.

A levél szó szerint így szól:

Buenos-Aires, október 14-én.

Tekintetes Deaky Albert urnak

: „Orsz. Tört. Honvéderéklye-Muzeum” elnökének
Kolozsvárott.

Igen Tisztelt Elnök Uram!

Személyem iránt oly gyakran tanúsított
vonzalma és rólam való megemlékezéseértszívem gyakran Önnél van: ilyen alkalommal
mi sem természetesebb, hogy megújulnak em-
lékezetemben a rég mult idők emlékei, melyek
ami szép óhajt keltik fel bennem, hogy még
egyszer édes hazám földjét láthassam és kezet
szorítsak mindazokkal, köszönetem kifejezése

Tizennyolczadik évfolyam.

1904.

12. füzet.

ARMENIA

MAGYAR-ÖRMÉNY HAVI SZEMLE.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

SZONGOTT KRISTÓF.

Legyen meggyőződve, hogy míg
maradékaim élnek, Önnek irántam
tanúsított szíveségét, mint örökséget
fogják tartani s az „Armenia” füze-
teit, mint családi szentséget fogják
tisztelni. (Szongott Kristófhöz Buenos-
Áires decz. 23. 1902. intézett leve-
léből).

Czetz János
magyar lábornök.

SZAMOSÚJVÁR,

Todorán Endre „Aurora” könyvnyomdája

1904.

Közvetlen paplár, igaz barátságodért, közvetlen
mindazon jólelkű és mindazon jóakaróért,
mellyel téj éven át halmozgattál - és ha valaha szűkebb
lelkemről, emlékezz, hogy a gőgös lejjűk a Lengyel
és a davoriágot és hogy még elint, egy gyanúba
Kérel és barátságod téj, érdeklődésed semmi.

Egyet után csak még egyet mondok: ha Olaszthon
óta nem voltam, ok az volt, hogy mehezem igen ne-
hezen szoktam hozzá, igen egy kicsit, hogy ma-
lehet mondani Magyarországról és hogy mi ránd
népzelegelőbb: "Nincs többé remény, mint mond-
ja az enné. Tegye pedig, úgy van." De nem lehetett
valamit? Én is...? Nem kérdhettem volna...
valamit? (Te ártatlan) én is...? Végre mind-
nyájan visszavonultunk - nem ataván hazafalant-
kon, vért ontani. Ebből hibáztunk - megvagyok mind-
intébb róla gőgösödés és ezt öröklő banni fogom?
Mais à quoi bon la regret? ...

Schub - maradjon!

Az isten tegye dajon egyet, kétet, és
mindenest főtől gazdag főtől.

ment hiába, mi már meggyőztük bizonyos úr
módon élni és mehezem, enné, hiúdel nemem, Polgári
olgy tot vizitát után!

Ha látod Karolyinél vagy vizitát, mond meg,
hogy Európai népművelésben halálát emlé-
Ezsem irandani jutajira és tényleg az, ad-
jon neki örömet és meglepődést.

Tűz fiaidat csóbold meg mehezem - Varsónál
nyújtam bródi jóbbomat - tegye pedig
olgy igy belki és hiú barátság és meglepődés

Győz Távay

Memos Ayresbe yimem ez:

South America (via Southampton)

Argentine Confederation

G. J. J. Czetz

16:51 Calle Tacuari

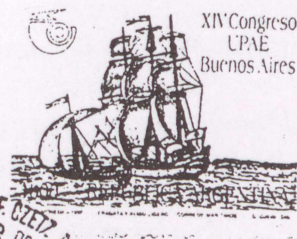
Buenos Ayres

2

130

BUENOS
AYRES

1990. október 6-12. Buenos Aires. Czetz János magyar tábornok, argentin ezredes ünnepe. Emléktábla elhelyezése a magyar Hősök falánál. Czetz János (1822-1904) alapította az argentin katonai főiskolát és az argentin katonai térképészeti intézetet. Ugyanakkor történt Asbóth Sándor USA tábornok és argentinai nagykövet síremlékének elhelyezése. Rendezők: a Buenos Aires-i Magyar Nagykövetség és a Magyar Harcosok Bajtársi közössége. Az argentin posta által kibocsátott alkalmi bélyegző egy hétig volt forgalomban.